

kođ konzulata te mu na to privoliše. Ali mi znamo, kako je s ogromnim troškovi spojen takav brodovni zalog. Ipak je našao asponk u najvećoj nevolji znanca, koji mu je posudio novac. Tako je mogao iz Kadiksa odploviti.

Nadalje piše isti kapetan svomu prijatelju (čita):

"Brod „Forza“ bijaše, kako vidiš, od c. kr. konzulata u Buenos-Ayres radi bjega dvojice svojih mornara, koji prekršile zakon, svom strogošću kažnjen. Tkođ ob ovom ili sličnom događaju štogod začuje, biti će prinukan, da pomisli, da se jo kapetan, nipošto pako mornar ogriješio na zakonu."

"Strožiji zapt napram mornarici na austrijskih trgovačkih brodovih i svrhli shodni zakonski propisi za slučaj bjega, nemogu doduše samu po sebi dignuti našu trgovačku mornaricu, nu takove bi mjere djelovale ipak u toliko, da potiču kapetane na to, da svoje prištodnje u brodove uože, tu da svoje sinove potaknu na to, da se posvete pomorstvu u nadi, da neće biti oni žrtvovani neprestanomu zadirkivanju mornara, kao što bijahu njihovi oteci."

Kao što vidite, gospodo moja, potrebita je opreznost, da se stvori ustanove, koje nebi bile odviše u prigod mornarom niti kapetanom.

Eto mo i na drugi prigovor štovanoga g. zastupnika za Split, i to ni prigovor. Da ova zakonska osnova nije ništa drugo negu nearetan prepis njemačkoga pomorskoga pravilnika.

Priznati moram, da bi bio i ja želio, da se je ova osnova više oslonila na talijanski nego li na njemački zakon.

Naša trgovačka mornarica jest u neprekidnom doticaju sa talijanskom; običaji obijuh jesu slični, dočim nestojimo sa njemačkom mornaricom u nikakvom sličnom odnošaju. Radi toga bilo bi želiti, da se je više obaziralo na talijanski zakon. No tvrdnja, da osnova nije ništa drugo nego puki prepis, jest svakako pretjerana. Imado mnogo paragrafa — to moram priznati — koje se je doslovno iz njemačkoga pravilnika uzelo, ne većina ustanova potiče iz prvašnjih naredaba, osobito iz političkoga razglasa o plovidbi."

Da se neće dogoditi u buduće slični slučajevi, kao što je netom spomenuti sa bark-brodom „Forza“ proizlazi iz 4. stavka §. 99., koji ustanovljuje, da jamčci za pokrivenje troškova i šteta nastalih bjegom, do tada zaostavljena plaća i na brodu ostavljene stvari mornara bjegunaca. Odatle sledi, da može zapovjednik izći bez škode. Valja još spomenuti dapače, da bijaše posljednji statak rečenoga paragrafa, usljed kojeg ima eventualno pravo na naknadu prije država negoli brodovlastnik, po mojem u odboru učinjenom predlogu posve izpušten, što je naravski na veliku korist brodovlastnika.

Moramo promisliti, gospodo moja, da je ovo skupni zakon, te da mora radi toga za obje pole države valjati. Da je teško takove zakone stvarati, jest Vam gospodo predobro poznato; Vi znate kako dugo smo se kod ovakvih zakonskih osnova zadržali!

Pa pošto je g. zastupnik na početku svoga govora izjavio, da je trebalo 45 godina, da se ovu osnovu sastavi, tađi bi,

da se ju zabaci, preisk možda još drugih, 10 ili 15 godina, dok bi se stvorilo zakon. Naravski je, da se mora njegove želje dielomice potlačiti, da se bar jedan dio spasi.

Oroga mnjenja bijaše upravo i gosp. zastupnik Masović, koji je dalmatinac, dakle primorac, a tako je sudio i g. zastupnik vitez Stalitz, koji zastupa ovdje tričansku trgovačku komoru, a ova gospoda jesu bez dvojbe točno i savjestno izpitala i uvazila, da li će ovaj zakon biti na korist trgovačke mornarice. Da se bili protivnoga mišljenja, to se nebi bili zaista izjavili za prelaz u podrobnu razpravu.

Pošto je dakle — kao što je umjestno u odborom izvriešeno opaženo — preinaka našega pomorskoga prava neizbježiva i silno potrebna, koja bijaše odavna od svega primorskoga pučanstva i od svih onih, koji sudjeluju ili se zanimaju za pomorsku trgovinu, punim pravom željena i tražena", i budući da se ovom zakonom osnovom izpunjuje u tom pogledu veliku prazninu; i jer su sve prvotjeljene države Europe takove zakonske ustanove poprimile, to nemožemo ni mi u tom pogledu za timi državama zaostati; te pošto će — kao što sam dokazao — ako ne izravna to ipak neizravna korist za trgovačku mornaricu odalio nastati, to ću ja glasovati za to, da se predje na podrobnu razpravu ob ovom zakonu (dobro!)

Dozvoljujem si jošte nekoliko rieči na jednu opazku njegove preuzvišenosti ministra za trgovinu, koji je učinio u sjednici od dne 10. t. mj. obzirom na oporezovanje trgovačke mornarice. Njegova preuzvišenost kazala je naima sljedeće (čita):

"Poznato mora biti g. zastupniku, da se kod oporezovanja trgovačkih brodova kod nas nemože postupati kano u Ugarskoj, jer se takav postupak neslaže sa načeli naših poreznih zakona, koji obterećuju izravni gospodarstveni prihod porezom. U ostalom mogu Vas uvjeriti, da će se brodovlastnikom dati najobširnije, zakonom dozvoljene polakšice kod oporezovanja brodova. Srećom se sjećam, da bijaše naljed jedne predstavke brodovlastnika sa Pelješca porez na 17 trgovačkih brodova na polovinu snižen."

U tom pogledu uslobadjam se opaziti, da su, po mojem sudu, glavna načela dohodarine i privrede u Ugarskoj ista kano i u ovoj poli državi, te da ako bijaše moguće u Ugarskoj takove odredbe i iznimke od glavnih načela u tom obziru provesti, to neće biti nemoguće isto i u Austriji učiniti.

Neradi se toliko o svoti, već mnogo više o načinu odmjerenja poreza i ogromnih neprilikah, kojim su brodovlastnici kod odmjerenja i nadzora izvrženi. Ja sam već opetovno govorio u ovoj visokoj kući ob ovom predmetu, no to bijaše žalibože uzaludno. Štetne posledice toga, što se nije obaziralo na moje savjete, jesu jasne, jer su veoma mnogi brodovlastnici, napose sa liburnijske obale, da izbjegnju spomenutim neprilikam, prihvatili ugarsko podaničvo, čim su njihovi brodovi postali od austrijskih ugarski. Tim se je držari nanosio i u materijalnom pogledu veliku škodu. Polazeć dakle njegovo preuzvišenosti ministru trgovine na srce, da ovaj predmet jošte temeljito prouči, jer je to

Tako je Bejo i učinio. Zvanić razglasio je potajno, da je tajnik najviše uplivaio na fiducijare, da glasuju za naše. Bilo ih je dosta i med istimi Hrvatima, koji su tomu povjerovali. Njekoji su dapače govorili: Pustimo ga, da upravlja jezikom kojim znade, samo da nam nije pri vanjskih izborih protivan.

Kod ponovljenih obćinskih izbora, ostao je Bejo i nadalje tajnikom. Znao se on držati, da bude ruk nit i ova ciela t. j. na oko nije naginjo nijednoj strani, jer nije bio stalan, koja će predobiti. Izlišo na njegovu. Načelnika se je istinabog promjenilo, al se opet učinilo takova, kojim upravljaja Bejo. I sada bućio je, da neće više preuzeti tajništvo, samo da mu se opet poklone. Protukandidata nije ovaj put imao, jer je Niko Bulić opet nastavio nauke, s toga još veći prkos. U toj će službi valjda i umrieti, jer kod nas je svega, samo malo odličnosti i uzrastnosti. Svemu su ponajveć krive te blažene osobnosti, na koje se više pazi neg na obće dobro. Zvanić dakako neprestano okolo prediće, kako imadu on i tajnik pune ruke posla, a plaće malo, zato je ovo na javnost i iznesao, nebi li se koja dubra duša smilovala, te predložila, da im se poveća plaća. Zvanić.

od najveće važnosti. U Ugarskoj digli su dapače — kako sam čuo — utjerivanje toga porava za nekoliko godina, a to pričeže k sebi brodovlastnike naše državne pole. U ostalom dohvaćaje netom spomenuta po g. ministru trgovine okolnost, da bijaše naima usljed predstave brodovlastnika sa Pelješca porez na 17 trgovačkih brodova na polovicu snižen, okolnost ta dokazuje naima, da je u mnogih slučajevih porez previše odmjeren, te mora to upravo radi toga na rasvjetak trgovačke mornarice škodljivo djelovati.

Na koncu stavljam jošte na visoku vladu jedan upit. Čitalo se naima u javnih glasilih, da je zasjedao u Washingtonu mednarodni kongres — a kako mi se čini zasjedao jošte, — da utanači mednarodne ustanove o provadjanju trgovačkoga pomorstva.

Na tom kongresu sudjeluje i naša država po jednom odaslaniku.

Program toge kongresa nije mi poznat, a nije mi poznato ni kakvim uspjehom i dali još zasjedao.

Radi toga molim visoku vladu, da izjavi, da li se program toge kongresa dotiče budi kojim načinom predmeta, koji je ovdje na razpravi i da li se može od toge kongresa kakav uspjeh očekivati. Jer ako stoje slučajno predmeti, koji se tamo pretrazuju, u kakvom odnošaju sa ovom zakonom osnovom, tada bi bilo naravski najshodnije, da se prekine razpravu i čeka uspjeh kongresa; nebude li to, tada ću ja — kao što jur spomenuh — glasovati za prelaz u podrobnu razpravu, ipak si pridržajem pravo, da stavim kod pojedinih paragrafa predloge, da se u koliko je moguće, jedna ili druga ustanova promjeni. (Dobro! dobro! na desnici).

Pogled po svijetu.

Trst, dne 8. jenara 1890.

Austro-Ugarska: U subotu dne 4. t. mj. sastali su se u predsjedničtvu ministarstva u Beču zastupnici češke i njemačke stranke iz kraljevine Češke te zastupnici vlade pod predsjedničtvom grofa Taaffe-a, da vječaju o česko-njemačkom sporazumku. O zaključkih i u obće o tečaju tih dogovora nedolazi ništa na javnost. Niemei stavljaju kao uvjet izmirenju, da se prizna i proglasi njemački jezik kao državni za svu Austriju, da se ustroji posebno vrhovno sudište za Niemeu u Českoj, da budu samo njemački sudovi u čisto njemačkih obćinah i da se ukine poznata naredba ministra Pražaka o ravnopravnosti českega i njemačkoga jezika. Kako javljaju iz Praga, nije moguće, da će češki pouzdanci pristati na sve te zahtjeve neće li, da izgube svako povjerenje u narodu.

Izviešće odbora carevinskoga vieća o novom kaznenom zakonu nalazi se jur u rukuh državnih zastupnika.

Delegacije sastati će se polovicom svibnja i to ovaj put u Pešti.

Dne 7. t. mj. bio je madjarski ministar predsjednik Tisza u audijenciji kod cesara i kralja. Madjarske opozicionalne novine navaljuju žestoko na Tiszu radi njegovih izvaja prigodom mladoga ljeta o Košutu.

Srbija: Narodna skupština prihvatila je državni proračun i odobrila odkupnu pogodbu, koju je vladu sklopila u prilog državnih željeznica.

Rusija: Nekeje petrogradske novine javljaju, da je franzezka vlada predala ruskomu ministarstvu rata milijun i pol pušaka, te da je osim toga istomu priobćila tajnu o svojem prahu bez dima.

Italija: Turinski list „Gazzetta del popolo“ piše, da je gospodarstveno stanje Italije upravno užasno. Nevolja i bieda raste danomice u svih krajevih zemlje a vlada troši silan novac na vojsku i razne ekspedicije, što da ubija svaki napredak i svako blagostanje.

Njemačka: Jučer prominula je u Berlinu cesarica Augusta, udova pokojnoga cesara Vilima I. baša sadaš-

njemu cesaru. Njemačka vlada kani urvesti u svoju vojsku novo tamnije odielo jer da je dosadašnje, usljed uvedenja bezdimnoga praha, odviše svrlelo, te da su čete radi toga neprijatelju odviše izložene.

PRIGODOM ZLATNE MISE

veličanstvoga pospodiina popa

ANTUNA KIRIČIĆA STARIJ.

župnika dobrinjskoga dne 6. siečnja 1890.

Dobrinj-grade, usore hrvatstva!
Malen si nam izmedj braće svoje,
Al u tebi osranula zvezda,
Koja eto jur pedeset ljeta,
Živim kriesom, kog joj Višnji poda,
Sja vrh neba crkve i naroda!
Pedeset je na izmaku ljeta,
— Otkad trojim zaorio braham,
Iz grudiju mladjana ti sina,
Prvi „Slava Bogu u visina“!
Mnoge tada uztraptale grudi,
Mnogo srce svetim planu planom —
Plamom vruće molitve i želje,
Da im bratac živi na veselje!
I gle, Višnji uslišao moibe!
Pô je eto na izmaku vieka,
Što svedj bratac Boga slavu pjeva,
I u bratska srđacea ulica
Svete kaplje božanskoga lieka.
Kao junak ponosan i hrabar,
Oboružan nebeskim oružjem:
Bistirm umom i junackom snagom,
Čvrsto svedj na bojištu stoji —
Na bojištu, na kô mlad su poda:
Branit vjeru i pravice roda!
Oj župniče, naš brate, naš oče,
Crkve, roda, divni braniče!
Dugo još nam srđacea ugriovo
Svetom iskrom ognja nebeskoga!
Spomen, koj ćeš ostaviti ovdje,
Bit će krunom zabralnih srđacea
Dokgod bude Trojih Dobrinjaca!
Štovatelji.

Franina i Jurina

Fr. Biš znal, Jure, povidat zaš so goricka „židovka“ srdi na svojoga „frlana“ va našoj Istroj.
Jur. A ki zlođe bi ti ugumil jade goricka poganke? Kô ne da je jašto to, da po njiju premalo tlači istarske Hrvatel
Fr. Bit će to to, ad mu priš a „frakartom“
Jur. A ki će priš na njegovo misto?
Fr. Ves ti ga zlođe, moja „pipica“ ne dosite do tamo; aš goricka „židovka“ trdi, da te priš neki „incubu pessa“
Jur. A Bog zax sačuvaj, ka nesrića je to?
Fr. Uh, ma kratko vidiš; ča ni poručila poganku „goricka“, da treba stavit hrvatskim popom još veći koop za vrat
Jur. Kapio!

FRANU POPU VOLARIĆU,

prigodom vlade mise prikazane u Vrbniku dne 7. siečnja 1890.

Mlad misničie zdrav da si nam!
Ulažeći sad u hram,
Gdje ćeš Bogu u visinam
Svetu žrtvu prinjet sam
Po prvi put.
Spasitelj Te odabrao
Za pastira stadu svom
Mjesto njega Ti je dao
Da ih paseš istinom
Za vieka svog.

u kratko uvidi njezino pošteno nastojanje, predubi ga, posta njezinim stalnim predbojnikom i dopisnikom. Bijaše predbojnik na razne hrvatske listove. Dopisivač je sa pok. Kukuljevićem, komu je, nije ni leto dana, bio poslao 50 glazovljahkih nadpisa, uzetiš sa stjenak crkve Sv. Anjuna u Barbano. — Batelj bio je jako objavljen od ovog puka. U mjestnom občinskom zastopstvu bio je glavna hrvatske stranke, a struh protivnika. Imao je mnogo neprijatelja u talijanskoj stranci, koji su ga na svaki način smijuzili i vrijeđali. Evo jednog primjera. Pred 5 ili 6 godina pisao je jedan talijanski svećenik Babinom Marku: „Onorevole Signor Redattore! . . . . . gĩa dissì e accisi a Batelj di Barbano che è un rinnegato; e che dovrebbe ritornare allo studio de suoi classici . . . (e forse . . . . . forse — come ebbe a parlare col S. e C. si potrebbe acquistarlo con poco — però ad manus — visita — una cinquantina basterebbe al Venite adoremus. Cio seconda; ma — Fagherci viaggi — pranzi e spese . . . E sarabbe un gran fatto — giacchè ha in pronto una Storia Istriana comprovante che la razza Istriana è perduta in Istria. Un bel campion dell'avita coltura.

Na počast narodnim zastupnikom. Pod tim naslovom pišu eazi iz Kastva dne 28. decembra 1899. Članovi hrvatske čitaonice u „Kastvu priredili su Stpapanje na počast kod koje boravacim narodnim zastupnikom u „Narodnom domu“ srećanu večeru, kod koje se našlo do 50 članova. Od narodnih zastupnika bijaše prisutni gg. Dr. Dukčić i Spinčić, doim se je g. dr. Laginja radi prehlade izpričao. Našim dićnim zastupnikom nazdravi prvi velečasni župnik-dekan Anto Turak, izrazivši radost što imademo u našoj sredini naše zagovornike i branitelje naših sveštinja. Na zdravici zahvališe se prisutni zastupnici toplimi riječmi naglasiv obojica važnost. Kastva grada i občine u našem narodnom pokretu, te izjaviv koliko važda i svuda ponosno priznavaju počastnim građanima drevnog Kastva. Sliedilo je i više drugih zdravica, koje izmjenjivahu naše krasne pjesme, pjevane po domaćem muzikom i mješovitom zboru pod ravnanjem neutralnoga zborovodje gosp. M. Gromana. Najnovija „Istarska himna“ dopala se prisutnim tako, da ju moradoše vredni pjevači opetovati. Uz hrvatsku pjesmu te u rodoljubne zdravice pozabavilo se liepo društvo, koje su riesile domaće krasotice, do daleko pošilje po noći.

Na razjašnjenje. Nekoji naši čitatelji pročitav prvi članak „Mili rode“ u zadnjem broju „Naše Sloge“ nisu opazili, da je ono pretiskano iz prvog broja „Naše Sloge“ od god. 1870, te su nekotji tako stvar razumili kao da će izlaziti od sada „Naša Sloga“ sa priglogom, drugi opet da će stajati unapred nego for. 1 ili čak same 20 nrč. Javljivaljmo dakle svim onim, koji su nam u tom smislu predpultu poslali ili sa obavijest zapolili, da će „Naša Sloga“ izlaziti kao i dosada i za istu cijenit. J. za imočinjo for. 5 a za kmeta for. 2 na godinu.

Za oporot od častianja prigodom promjene godine darovaše „Bratovština“ sliedeći: N. N u Trstu 2 for., dr. Stanger Andrija 5 for., i Zamlić Vinko 2 for. u Voloskom, Sepić Matej u Kastvu 1 forint.

Kultura naših protivnika. Iz Pazina nam pišu, da se mladi Talijanski neznačaj, kako bi izloži svoj jad radi občinskih izbora, pokazuju u pravom smislu svetlu. Pošto se nikad skoro iz Pazina udaljili nisu, to nije jim zamjeriti, što se uglađenosti nisu mogli priučiti. Čovjek se vokazuje onakov kakav je. Dne 22. decembra prošle godine pripjegli su dvojica naših mladomanih u druztvu rođjaka željeznici u Pazin. U Cerovlju pridružili jim se družba kakvih deset po odjeći red bi naobraženih muževa i mladića. Odmah se upeznalo kakvoga je roda i jezika ovaj družba, jer se čulo „porochi preti“ itd. Toj čestitaj družbi htjelo se pokazati svoju uglednu kulturu i izvan vlnaka te je proganjala naše vredno svećenike i njihove rođjake od kolodvora sve do mjesta Pazin i to na takav način, da je tek: jednoga svećenika od straha pala u nevjest. Bog zna, što bi se bilo dogodilo, da nije c. kr. žandarmerija pretekla, pred kojom c. kr. žandarmija podbrusili pete. Toliko da zadete a kakvimi ljudji imamo ovdje posla, a javiti Vazu još moramo, da je već podignuta kaznena prijvat na c. kr. državno odvjetništvo u Rovinju radi javnoga nasilja i radi uvrede poštenja.

Zenski odtetk delalskega podpornoga društva u Trstu priredjuje za dne 4. t. m. u dvorani „Terricore“ (Via Chiozza br. 5) svoj godinji ples. Na program

nahuzi se i hrvatsko „Kulo“. Početak u 8 sati; ulaznina 50 nrč. za osobu.

U Gradišku odpejali su ovih danj Marka Stenantića, koj bijaše od trčanskoparotke radi umerstva, počinjena na gosp. Pošćiću u Voloskem, odsudjen na smrt a kasnije pomilovan od cesara. Mjeste smrti sudjeno je Stefanutiću da odjede 20 godina u Gradišku.

Tržaško podporno in bralno druztvo imati će u nedjelju dne 5. t. m. druztveni „Veliki ples“ u redumotj dvorani „Politeama Rossetti“. Igrati će vojačka glazbu. Ulaznina 50 nrč. za osobu. Početak u 8½ sati na večer.

Mjesto občinskoga tajnika. Iz Lovrana javljaju nam, da je tamoušnje občinsko glavarstvo raspisalo natječaj za mjesto občinskoga tajnika, koji mora dokazati, da je sposoban voditi občinske poslove i da poznaje dobro hrvatski i talijanski, a po mogućnosti i njemački jezik.

Godišnja plaća imaaš for. 500 koje će dobivati u mjesecnih obrokih. Rok za natječaj traje četiri tjedna. Molbe valja poslati občinskomu glavarstvu u Lovranu (Istria).

Narodna čitaonica u Kopru obdržavala je dne 21. decembra za prvi put u svojih novih krasnih prostorijah, to jest u nekadanjoj proji koparskoj gostioni „Radnicki“, svoju redovitu godinju glavnu skupšćinu sa sliedećim dnevnim redom: 1. Pozdravni govor predsjednikov. 2. Izvješće blagajnikovo. 3. Izvješće tajnikovo. 4. Na koje novine da se druztvo predbroji za godinu 1899. 5. Slobodni predlozi. 6. Izbor novoga upravnoga odbora. (Molimoo štogod pobliže o toj skupšćini. Op. Ured).

Iz Ročke župe pišu nam 30. pr. mj. Naš veleč. g. župnik nakanio je dogovorono sa pukom nabaviti zvonove za župnu crkvu u Roču. U tu svrhu sabiro mladere. U ime puka obratio se on i na svietlu krunu, te Vam rodostno javljamo, da nam je Njegov. Veličanstvo cesar i kralj Fran Josip I. milostivo darovao for. 200. Iz zahvalnosti bila je dne 29. pr. mj. u župnoj crkvi svetačna sv. misa sa „Tebe Boga hvatimo“ za prejasnoga vladara i za svu njegovu kuću. Izličem odjeđ, da je našu požobni puk mnogobrojno posjetio onog dana božju kuću, da te iskreno pomolio za sve članove slavno vladajućeg doma.

Dne 5. pr. mj. pokopasmo u Roču občinskoga useloinika g. Petra Fergelija. Iz Buzeta došlo je k pogrebu do 50 Talijanaca, da i zakažu svomu pristaji zaljupa poasta. Neki g. Grossich (čitaj Grozić) čitao je nadgrobno slovo, talijanski sastavljeno je nadgrobno radio je za života odlučeno i bezobzirno za istarske Talijane a proti nam Hrvatom.

No poslije groba prestaje sve, pak mu i mi kličemo: Neka mu Bog oprosti kao što mu mi prašćamo.

Izpitni usposobljenja na koparskoočiteljića. Tečajem minuloga mjeseca novembra obdržavali su se u Kopru izpitni usposobljenja za obće pučke i građanske škole s učevnim jezikom hrvatskim, slovenskim i talijanskim. To su bili prvi izpitni, objavljeni pred izpitnim povjerenzostom, što ga je c. kr. ministarstvo mjeseca septembra imenovalo za trogodinju periodu 1899-1892.

To povjerenzost sačinjavaju sliedeći gospoda: Ivan vitez Revolante, ravnatelj c. kr. učiteljića u Kopru, predsjednik ispitnoga povjerenzost; Ivan Markulj, c. kr. školski nadzornik za kotar koparski, podpredsjednik; professori c. kr. učiteljića u Kopru gg. Bellussich Josip, Bennatti Ivan, Franković Fran, Kožuh Josip i Kristian Josip, te učitelji c. kr. vježboionice gg. Marincovich Antun i Orbanich Antun.

Evo vam u kratko uspjeha tih izpita. Gospodin Weiss usposobljen je iz poviesti, zemljopisa i talijanskoga jezika za građanske škole s učevnim jezikom talijanskim.

Gospodin Pošćić i gospodja ud. Vlah proglašeni su usposobljeni za obće pučke škole s učevnim jezikom hrvatskim i talijanskim.

Nadalje su proglašeni usposobljenimi za pučke škole s učevnim jezikom slovenskim gg. Bajt, Dekleva, Dominko (s odlikom), Germek, Jerab, Suti-melj i gospodjica Kociančić; za obće pučke škole s učevnim jezikom talijanskim: gospodin Albišer i gospodjice Barzelin, Corubulo, Gentilome i Marina.

Povrh toga usposobljeni su gg. Pošćić i Germek, da mogu, prvi u hrvatskih, drugi u slovenskih pučkih školah, podučavati talijanski jezik kao predmet, a gg. Dekleva, Dominko i Albišer,

er, da mogu podučavati njemački jezik kao predmet i to prva dvojica u slovenskih, a ovaj potonji u talijanskih pučkih školah.

Gospodin Turak i gospodjica Čeceni i usposobljeni su, da mogu u slučaj potrebe, podučavati u pučkih i građanskih školah tjeronauk s učevnim jezikom talijanskim.

Jedna se je kandidatinja podrgia izpitu za građanske škole s učevnim jezikom talijanskim i to iz matematičnog-prirodopisne skupine, ali je za vrijeme izpita odstupila. Bez uspjeha podvrgao se je izpitu iz talijanskoga kao učevnoga jezika jedan kandidat, koji je bio usposobljen za slov. pučke skote. Ni jednomu usposobljenomu već učitelju za hrvatske pučke škole nije pošao za rukom ipit iz talijanskoga jezika kao predmeta. Tako nije sa izpitom uspjela ni jedna kandidatinja, koja se je htjela usposobiti za podučavanje njemačkoga jezika u hrvatskih pučkih školah.

Kandidat jedan, doktor filozofije, htio se je usposobiti, da može podučavati fračekzi jezik u građanski školah talijanskih, ali je po dovršenom pismenom izpitu od izpita odustao.

Bersček konceom godine 1899. U nekoliko brojeva „L' Istria“ čitamo, kako ju babin Marko „M. T.“ puni sa „lettere“ iz Liburnije. Pročitasmo sve pažljivo, to možemo sada i mi svoj sud o tomu izreći. Poznat nam je već uvjzin znanat i znamo, da nije broja u tom se nebi izmjenjivala naša narodnost t. j. da mi nismo Hrvati, naša narodnost itd. E pa neka i unapried tjera svoj znanat, nu mi ipak njezinoga svajeta neprimamo, već ćemo biti varda ono, što jestmo i kažemo odriješito, da sa već nedamo varati i tajiti naše dićno ime i da ćemo se uvijek držati polag onih stiba našeg neumrog pjesnika: „Svojim glasom materinim, odlikuj se medju ljudim“. A sada da idemo na stvar. Nećemo braniti ostale dielove Liburnije već samo naše mjesto, istupajuč svakomu slobodno polje, da odpuvori i očisti ono, što je nevajtano. Mnogo ljudi posjetilo je naše mjesto i to ljudi različitoga stališa, koji su izjavili, da im više dopada ovo mjesto, nego ono drugo, nego ono treće. Nu ipak „L' Istria“ u svojih „letterah“ pripovjeda, da u Mošćenjeh svrhuje liepota Liburnije, a unapried da je sve zlo i naopako. Ovdje njoj dićmo donekle pravo jer znamo, da je rjezin urednik putovao parobrodom, dakle po moru, a tako bi bili njezinoga mnjenja i mnogi drugi, koji bi na isti način putovali, te bi se pitali kako ovi ljudi žiru?

A mi mislimo, da koji želi štogod znamenitijega u javnost iznjeti, treba, da se osvjedoči od onom o čem će pisati. Njemu dićta nebijase na pameti: Nije sve zlato, što se sunčam sja, a nije sve istinito, što oči nevide.

I tako taj dopisnik, ako je želio štogod na javno-t iznjeti, morao bi bio kopuom putovati, kaošto je putovao i po ostalih dielovih naše krasne Liburnije. Da je on kopnom putovao, svidio bi bio, da nije onako, kako je pisao, a još manje, da je putovao u mjesecu svibnju, kad je sva priroda probudjena. Rekao bi za stalno: prevarih se kad onako po moru sudih; video bi kad bi došao do crkvice sv. Jeleno, te krenuo južno carskom cestom, da tuj imade liepih ravnica, koje rode žitom, vinovom lozom, maslinom, ročem itd. Osvjedočio bi se bio, da pod onimi gorami, štone se imenuju Goluš i Sisoi, imado liepih dolaca; video bi bio da na sjeveroč zapadnoj strani mjesta imado dugačka ravnica sa raznim drvećem, liepo uređeno zemljišće; opazio bi bio ovdje i ondje potveta sela, koja imadu više ili manje bielih i snažnih kuća, video bi bio, da imado krasnoga drveća, možda više nego li u mnogih mjestih Liburnije; osvjedočio bi se bio jošte bolje, da je mjestance na visokom brežuljku, od kad je krasan pogled na sve strane; video bi bio kako je mjestance čisto, koje imade liep „Predgrad“ mnogo liepi, nego u mnogih istarskih gradićih kako je narod radin i marljiv itd.

I zima ima svojih krasota, tako isto i one visoke stiene, te nije badava kazao neki barun koji je mnogo dana one strane rismo: „Vi neznađete cijeniti, što je liepo, što je krasno“. Toliko dopisniku na edgovor, a i gradiva pruženo, da može stalnije svoju kuću graditi.

Hrvatska čitaonica u Lindaru. Prvih dana prošloga oktobra dovrilo se šest godina, što se je naša „Hrvatska čitaonica“ svećenim načinom preselila u sadašnje prostorije. Kako je početkom zvala, poznato je dićnim Vašim čitateljem; nu tomu nebijase tako kasnije kad su listinarodnjaci skinuli krinku sa obraza, a prvi med njimi bivši predsjednik iste,

pati joj sam temelj sjući med članove razdor i nemark do druživa. Sve se to dogadjalo na oči nekotjih članova, koji uebi bili što slična sušeti trpiti. Nadležo i doba škotog metnila i raspada. Ali hvala sveisti mladih sila, koje bez obzira na osobe, druživa toli potrebitog, toli važnog za naš narodni pokret, ono se pridiglo. Na izvarednuj sjednici od 29. prošlog septembra pokazao je mladji naš narastaj, da mu na sreću leži čast druživa, da on nesmije i reće doživiti stvarotne propasti njegove. Članovi domaci prisutni u potpunom broju izabraše u odbor gosp. župnika Vitezića, Frana Gojtana i Frana Zidarića jednoglasno. Prvih dana novembra preselila se preobražena čitaonica u knuć Stinovića. Da se novi odbor zbija svojiski zauzimize za druztvo, dokazao je sjažno nenadanom domaćom veselicom od 12. novembra. Od osme ure na večer skupilo se dostatan broj članova sa gostovi u prostorijah u raseniš liepimi slikami i zastavicami, ied kojimi naša mila trobojnica. Za tombolo izigralo se nekoliko korisnih kajiga i kahinskih sprava. Sve se baš liepo zabavljalo i napeto čekalo huće bi ga dopusti kakva uspomena na tombolu. Poslije igre započeo pjevanje najliepiš hrvatskih pjesama, a svi smo najrečom nasladom slušati i no koju narodnu lindarsku. Napose nam je i tom prigodno pohvaliti naš djevojački spol, koji je opet pokazao čemu se možemo nadati, kakav će bit budući narastaj. Medjutim pripriavi kućegazda dobar zaloga, kojim si okriepismo nlohavo tielo. Kod skupne večere po hrvatskom običaju zaredale zdravice. Prvi se ogiosi predsjednik druživa, mnogočasni župnik Vitezić, koji se zahvali liepimi riječmi gospodgostovom, koji počastise čitaonici; na prvom mjestu rrlom predsjedniku čitaonice u Gradišku, g. župnika Gabriheva. Velikom napetošću slušasmo preliepi govor župnika Gabriheva, koji se je zahvalio na zdravici gostovima. Opaža, na žalost svoju, da se broj članova unmanjo, ali ga u veliku veselju, što se je druživo preporodilo. Sa geslom dićne „Naše Sloge“ preporučio bratsku slogu, te obeća pomoć svoju i vega druživa, komu je predsjednikom. Tim. že reče, moramo biti složni u skupnom radu, jer se moramo boriti sa jakim i složnim protivnikom. Gorovnik zaključio uzlikom: Gospod: ako nas je i malen broj, ali budimo junaci! U to ime dićem častu u Vaše zdravije i skupnu slogu! Glasnik izvioklici bi pozdravljen vrli govornik.

Vrhunac veselja nastade kada je počeo član G. opisivati znamenitost rada dvih istarskih velikana, blage uspomene pokojnoga ota-biskupa Jurja dra. Dobrile i dićnog zastupnika g. Dinka dra. Vitezića. Osvrtao se na djelovanje našega zastupnika, reče, da je ono takovo, da mu se mora svaki nepristran čovjek diviti, a svaki istarski Hrvat mu do vieka zahvalan biti. Cim stariji godinama i slabiji tielom sve većom rještinom zagovara naša prava, naše duševno i materijalno dobrostanje. Muž takav, reče, zaslužuje naše podpuno povjerenje; zaslužuje, da bude našeg druživa počastnim članom; zaslužuje, da im dnu srecu kličemo: „Živio nam Bog još mnogo godina diku našu, Dinka Vitezića, zastupnika i našeg počastnog člana!“ a „Slava“ uspomeni pokojnog Dobrile! Neopisivo nasto veselje a iz svih grla zaozi: „Slava Dobrili! Živio Vitezić!“ Kada se u klicanje sleglo, kratkim i zasnomim govorom preporučio član M. učitelj, da se gosp. Viteziću brojavoju izrazi zahvala i povjerenje, što bi burnim povljudivanjem odobreno. Jer se je već blizala kazna ura, pol noći je odbilo, razidje se druztvo svojim kućam noseć sobom uspomenu liepe zabave, još liepiš riječi.

Kroz dielu večer vladala liepa sloga i mir; što nam je dokazom, da čitaonica postoji, da joj je obstanak ojejevan. Svojomu odboru liepa hvala na poštovanosti i preporuku, da nam i u buduće priredi sličnih veselica.

Gospodi izvanjskim članovom položemo na srecu našu čitaonicu, jer ona nemože računat nego na pomoć svojih članova. Podupirajuć toli plemenito poduzeće, steći će si u narodu priznanje i zahvalu, a niti plaća ih neće miuniti.

Starinarsko Kninsko druztvo, koje od nazad tri godine velikom poštovanosti nastoji o potraživanju, izkapanju i sačuvanju hrvatskih spomenika u kraljevini Dalmaciji, na svojoj zadnjoj godinjoj skupšćini, obdržanoj 3. pr. mj. provelo je važnih zaključaka za tajno unapredjenje druživa. Izmedju važnih zaključaka jest: osnova družvene knjižnice. Jer bi pako za družvenu arkeološko-narodnu knjižnicu, trebalo sredstva za to neima to i

u kratko uvidi njezino pošteno nastojanje, predubi ga, posta njezinim stalnim predbojnikom i dopisnikom. Bijaše predbojnik na razne hrvatske listove. Dopisivač je sa pok. Kukuljevićem, komu je, nije ni leto dana, bio poslao 50 glazovljahkih nadpisa, uzetiš sa stjenak crkve Sv. Anjuna u Barbano. — Batelj bio je jako objavljen od ovog puka. U mjestnom občinskom zastopstvu bio je glavna hrvatske stranke, a struh protivnika. Imao je mnogo neprijatelja u talijanskoj stranci, koji su ga na svaki način smijuzili i vrijeđali. Evo jednog primjera. Pred 5 ili 6 godina pisao je jedan talijanski svećenik Babinom Marku: „Onorevole Signor Redattore! . . . . . gĩa dissì e accisi a Batelj di Barbano che è un rinnegato; e che dovrebbe ritornare allo studio de suoi classici . . . (e forse . . . . . forse — come ebbe a parlare col S. e C. si potrebbe acquistarlo con poco — però ad manus — visita — una cinquantina basterebbe al Venite adoremus. Cio seconda; ma — Fagherci viaggi — pranzi e spese . . . E sarabbe un gran fatto — giacchè ha in pronto una Storia Istriana comprovante che la razza Istriana è perduta in Istria. Un bel campion dell'avita coltura.

Radi Tebe ojaču sada
Suzne oči vjerniku
Od radosti, što Te mlada
Kod oltara gledaju,
[Gdje žrtvuješ.

Pobožnici dohiti
Odasvud na zvona glas
E bi tako zadobili
Za duše si lakši spas
Tvoj blagoslov.

Nit prekida što tišine
D' li šapat usnica —
Molba za Te što se vino
Gom preko oblaká
Svevišnjemu.

Da Te Njegra prati ruka
I stašo, što budeš past,
Da svog otac budeš puka
A cielome rodu čast
I ponos naš.

I vile su Tebi sklone
I od njih Ti žičá dar,
O jad neka zarumnu
Širom doma svikadar
U milozuj.

Kad Istrana srce bije
Što je srećan svoj u ovom
I kad tužan suze lije
Jer ga suzno jadá grom —
I nećeš kman!

Različite vesti.

Zemaljski prisjednik g. prof. Spinić bio je desetak dana u Poreču, no vraća se za koji dan u Goricu, gdje će čekati imenovanje svoga namjestnika za ovu školsku godinu.

Diocezanjske vesti. Mnogoć. g. Josip Grašić, duh. pomoćnik u Pčinu imenovan je župnikom u Bernu; mnogoć. g. Josip Kompare, župe-upravitelj u Ospu, imenovan je župnikom u istom mjestu. Čestitamo jednomu i drugomu, napose njihovoj stadi!

Dne 22. pr. mj. podijelio je presvi. g. biskup dr. J. Glavina niže redove sljedećoj gg. bogoslovom tračansko-koparske biskupije: A. Budin, J. Buttignoni, S. Frulić, A. Furlan, J. Kofar, A. Luxich, J. Marchio, V. Maston, O. Pretner, A. v. Roya i R. Valensitz.

G. Ivan Kocićer duh. pomoćnik u Močenilcu imenovan je župe upraviteljem u Munah.

Dne 18. pr. mj. preminuo je veleč. g. Marko Andolšek, župnik u Munah. Počivao u miru!

Aleksander Mrak župnik u Završju preminuo je dne 30. decembra pr. godine providjem sv. Otajstvu. Rođen u Pazinu god. 1816. promisio god. 1840. službovno je u samom Završju preko 30 godina. Počivao u miru!

Dinko Čavlović umirovljeni župnik u Šumbragu preminuo je dne 30. decembra pr. godine, nakon podulje bolesti. Uživao vječni pokoj!

Obćinska deputacija iz Tinjana kod c. i k. namjestnika u Trstu. Danas se poklonila obćinska deputacija se g. načelnikom iz Tinjana novomu g. namjestniku vitez Rinaldini-u.

Koliko nam je poznato bila je jur u tu svrhu kod g. namjestnika deputacija iz Podgrada i jedan zastupnik obćine Kastav.

Dar „Bratovštini hrvatskih ljudi u Istri“. Putem presvijetloga g. Dragutina Pogledića, umirovljenoga odjelnoga predstojnika i velikoga župana u Zagrebu poslala nam je blagorodna gospođa Josipa Vancaš iz Zagreba 50 for. i to 25, da ju upišemo kao utemeljiteljicu naše „Bratovštine“, a 25 for. na dar istoj. Liepu tu svotu odposlamo odboru „Bratovštine“, a plemenitij darovateljici, jednoj između najboljih hrvatskih domoročkinja, koja svako domorodno poduzeće plemenito podupire i koja je — kako nam je poznato — utemeljiteljica svih zagrebačkih društva — izričito ovim u ime naše sirotinje najsrdačniju zahvalu. Bog vam stotrukro nadoknadio i množile nam se takove dobročiniteljice!

Velocimeter g. profesora Belušića. Naši će se čitatelji ujedati, da je prošle godine izumio profesor Belušić velocimeter ili stroj, kojim se kontrolira kretanja kočije ili sijakera. O tomu bijaše govora opetovano u našem listu, jer smo se i sami obavještavali o točnom djelovanju stroja vazeći se dalje vremenom u kočiji s rečenim strojem.

Profesor Belušić podje sa svojim velocimetrom na izložbu u Pariz, gdje je doznao, da je municipij pariski raspisao

natječaj za slične aparate, da utredi pitanje o odnošaju između pučanstva, kočijaša i vlasnika kočija, o čemu se radi već preko 20 godina.

Aparat Belušićev, premda bijaše nagradjen na izložbi, nije odgovarao uvjetom natječaja. Radi toga usavrši ga tako, da odgovara rada posve zahtjevom toga natječaja. Za natječaj oglasilo se preko 120 različitih aparata. Komisija, odabrana za to, da prouči sve te aparate, zadržala samo tri, dočim je sve ostale zbacila. Između trijuh najboljih aparata nalazi se i onaj prof. Belušića. Municipij pariski izručio je ta tri aparata kroz dva mjeseca na praktične pokuse, te će tada tekar spomenuta jur komisija izreći konačni sud, koji li je aparat najbolji. O pokusih s timi aparatima pišu najprve pariski novine donoseći neorte i podatke o tom najnovijem izumu na polju elektriciteta.

Profesor Belušić imado jur od kompetentne strane takovih stvrdžoča o valjanosti svoga aparata, da neima dvojbe, da će njegov izum biti proglašen kao najbolji.

Iz Škofjaloce — Kranjska — pišu nam 7. t. mj., da je tamo očitno prv sv. misu na mlado ljeto bogoslov tračansko-koparske biskupije g. Rajko Logar. Krkva da bijaše krasno uređena, a pobožna puka toliko, da je jedva u crkvi stajao. Mladomiseniku produkao je domaći župnik ocvart u krasnom govoru uzvišeno zvanje i dužnosti svećenika. Poslije sv. čina bijaše svečana gostba, kod koje se sastali rođjaci i prijatelji mladomisenika, komu se je po običaju nazdravljalo želeći mu, da ga Svevišnji dugo poživi na čast sv. crkve i na korist hrvatsko-slovenskoga puka u Istri, gdje mu bude u vinogradu Gospodnjem djelovati.

Izpravak U zadnjem broju podkrala nam se pogriješka u vesti o izpitu usposobljenja na koparskom učiteljišću, te ju ovim izpravljamo kako sliedi: Gospodin Pošić proglašen je usposobljen za obće pučke škole s učeivnim jezikom hrvatskim — a gosp. Andrija Mihić s učeivnim jezikom hrvatskim i talijanskim, i dalje, da je g. Pošić usposobljen, da može podučavati talijanski jezik kao predmet u hrvatskih pučkih školah, ni pošto pako, da je usposobljen za talijanske i hrvatske pučke škole.

Iz Pazinščine pišu nam 1. t. mj. Javilo se već jedan put u dionoj „Našoj Slugi“ o junaškom činu, kojega je počinio pićanski gradjan g. F. Lupećina nad učeniškom Ivanom Šić, kad ga je, metnvisi ma konop za vrat, potegnua u svoj dućan. Vođila se radi toga sudbena iztraga. Prva razprava (26. julya t. g.) kod c. k. r. tribunala u Rovinju pod predsjedništvom sarjetnika g. Flegara — odgođila se na 26. novembra t. g., na kojoj bijaše obuzeni F. L. oslobođen, budući se ciele stvar prikazala — kao za šalu. Sud je rekao svoju i proti tomu neimamo ništa, no želimo samo dočneti sljedeće: faktum je — posvjedočen pred sudom — da je F. L. rekao: hrvatski prasci — šenci vi; faktum je, da je učenišku J. S. metnua konop za vrat, te ga povukao u svoj dućan; faktum je, da je označen za tim obolio na vratu; faktum je konačno, da je F. L. neposredno prije prve sudbene rasprave u Rovinju otcu spomenutog učeniša u prisutnosti jamčitelja Simona Baćac Periću obećao 50 for. (pedeset forinta), da mu pred sudom oprosti — što se zbilja zgodilo, a Ant. Šić jez danas čeka obećanu „ku pnu c i n a“. Da je bila sva stvar onako nevažna, kao što trubi pićanski dopisnik — žalostno prošlosti — u glasovitoj „Istriji“, natrebalo bi toga. Dozvoljujemo si jošie obratiti se na c. k. školsku oblast u Pazinu, da F. L. odzume razprodaju školskih knjiga, to ga time oslobodi erentalnih neprilika u budućnosti.

Za oprost od čestitanja prigodom nove godine darovase „Bratovštini“ sljedeća p. n. gg.: Defar Šime u Tinjanu for. 1., Basa Ernest u Buzetu for. 1., Lužnik Jakov u Klani for. 1., Miklavčič Karlo u Žminju for. 1., Vanik Josip kap. u Žminju for. 1., Jenko Slavaj u Podgradu for. 1., Flepo Petar for. 2.

Iz Munah — obćina Podgrad — pišu nam 8. t. mj. Prošlo je tek 15 dana, da izgubismo vriednoga župnika veleč. g. Marka Andolška, koga nam nemia smrt ote, te se pobejano, jer bijaše upravo pred božićnim blagdana, da čemo ostati za te velike blagdane bez službe božje. No hvala prečastnom biskupskom Ordinarijatu u Trstu, da nam je poslao na vrijeme čestitoga svećenika i rodoljuba g. Janka Kocićera, koji upravlja našom župom i za koga se nadamo, da će ostati duže vremena među nama, te da će nas učiti i voditi po pravom

putu kao vriedan svećenik i poživovan rodoljub.

Za pogorelice kod Spadići na Poreščini pripisalo nam je veleč. g. Jure Žiković župnik iz Sv. Lovreča us Labinski f. 1.40. koje mu je izručila jedina plemenita osoba, koja neželj biti imenovana. U istu svrhu primili smo od g. V. S. for. 2. Ukupno for. 3.40, koje smo poslali prijatelju u Poreč, koji će je izručiti pogorelcem.

„Influenca“ čiri se žalibože sve to više. Iz europskih glavnih gradova prešla je i u pojedine pokrajine. gradice, mjesta, sela itd. itd., tako da se može kazati, da je imado po svih krajevih Europe. Ovdje u Trstu neima valjda obitelji, koje nebi bila ta neugodna bolest posjetila, no Bogu hvala neima do sada stahih posljedica. Čuvati se valja prehlade i nenuzjerena života a kad se ju već dobije, treba ostati koji dan u toploj postelji.

Medju onimi, koje je čvrđje posjetila ta bolest, jest i obitelj vredljakoga nadzornika presvj. g. Antona vitez Klođica, koji se nalazi i sam u postelji.

† Njemačka cesarica Augusta preminula je dne 7. t. mj. nakon kratke ali teške bolesti u Berlinu. Pokojna cesarica rođjena 1811. bijaše supruga pokojnoga njemačkoga cesara Vilima I. za koga se je udala godine 1829. Pokojnicu hvala kao ženu visoko naobraženu, dobra i plemenita žena, što da je osobito pokazala u vrijeme zadnjih njemačkih ratova njegujuć ranjene vojnike i skrbeći se za njihovu airadžu.

† Knez Karlo Auersperg. U Pragu preminuo je dne 4. t. mj. bivši vođja njemačkih liberalaca u Českoj knez Karlo Auersperg, koji je igrao za vrijeme prednjašnjih ministarstva u Austriji, osobito u Českoj veliku ulogu. Bio je odlučan protivnik Slavena.

Raspisana učiteljska mjesta. Službeni list javlja, da su otvorena sljedeća učiteljska mjesta: mjesto učitelja na Unijah; mjesto učitelja u Dobrinju i Omišlju i mjesto ravnajućega učitelja u Buzetu. Prošnje valja poslati c. k. zemaljskomu školskomu vijeću za Istru u roku od 4 čedna.

Hrvatska čitaonica „Zora“ u Opatiji priredjuje u subotu dne 11. t. mj. u vlastitih prostorijah zabavu sljedećim programom: 1. „Braća“ od P. Preradovića, deklamuju g. J. M. i A. J. 2. „Put za zdravije“ saloriga u jed. činu. Osobe: Marko, posjednik, g. A. Jurković, Eugen, g. J. Miranović, Niko, g. V. Jaričević, Vinko, g. A. Pravičić, Kofanar, g. A. J. S. „Luda“, deklamacija. 4. Tumbola 5. Ples. Ulagzina za osobu for. 1., za obitelj for. 1. i 50 nčv. Darovi se primaju sa zahvalnošću. Početak u 8 sati na večer.

Iz Rieke piše nam prijatelj dne 4. t. mj. „Tri kralji jahahu“ i „tri kralji nam dari nose“ itd., čulo se je pjevati ovih dana, kako je to stara navada po našem starom gradu ponešto i u novom, jer smo vidili te kralje zalaziti u nekoje kuće kod mora, gdje stanuju gospoda. Evo kako se kod nas kralji prikazu: Skupi se ih trojica, obuku se, kako bolje mogu na kraljevsku, nataknu na glavu svaki zlatnu (!?) krunu, svi tri bradat idu impozantno za jednim, koji vriedu nosi; imaju sobom tamjan i pudkure kuću ili křemu, u koju dođu, te počnu glasno i liepo pjevati. Za njima se sakupi hrpa djece, da se na gledaju tolika veličanstva, da njima se čude i da njim pomognu pjevati. Dobro je poznato, da je glavna svrba tomu pjevanju dobitak i zabava, dakako ima i nešto religioznoga čučenja u tomu, ali bilo kako bilo, s tim se po sebi pokazuje našim istarskim kruhoborcem, da smo još Riećani, a ne samo Fiumani, kako bi oni htjeli.

Evo ovih se dana seli čitaonica u prostorije bivšega kazina, kako znate u kuću, koju su kupili nekoji članovi toga našega društva. Ima dosta u kući popravaka, zato neznamo pravo kada će biti prvi ples, a čim budemo za to doznali, čemo vam javiti i obširnije opisati.

Četiri mjesta u gradskom zastupstvu imaju se popuniti ovaj mjesec, a nekoji služe, da ču ovoga puta biti borbe. Istarski se šarenjaci muče kako bi prodrli ljudi njihove okomite zelene boje, dočim većina Riećana to nije po čudi. Taj istarski upliv počeo je većini puka biti nesnosan, a nekoji mniju, da je i vlada preko okom gleda; došli smo bo do toga, da lista konservativaca ima i jednoga Hrvata. Poznato je, da se taj Hrvat nije nigda zauzimao mnogo za narodnu stvar, ali se znade, da on kao čovjek pošteni i inteligentan gledati će bar po mogućnosti, ako nam ne bude koristio, da nam ne škodi. Ako se pak bude ponašao kako i drugi, čemo manje zamjeriti njemu plemići i konservativcu, nego li nekojim: delijam, koji su nosil

barjak u rannih pravaških društvih, ađerati Medjare itd., a sada njim se pokorati i poznati do crne zemlje klanjaju.

Vije puta čude se stranci i domaći zašto ovdje na Rieci neima jedno pristojnije i udobnije željezničke postaje. O tomu se se već puta i novine bavile, ali zažudo. Zadnje doba počelo se u Pešći za to govoriti, te je na jednom vlada odlučila, da sagradi postaju, odrediv za taj trošak samih 120 tisuća forinta! Imala se je novom godinom početi i gradnja, ali budući, da su se novine opet javile kritizirajuć tu odluku, reč bi, da na novo razmišljaju, hoće li ili neće početi radnju. I vlada valjda uvidja, da je sramota, da u gradu, u komu se stiču i svršavaju dvije željezničke pruge, gradi tako malenu i neudobnu postaju bez krova za vlak, koji dolaze i odlaze. Do vidova!

Brajdar.

Književnost.

Danica ili bunjevačko-šćakčki kalendar za prostu godinu 1890. Ciena 30 novčaka. Izdaje Josip Bitterman u Subotici (Ugarska). Svrake preporuke vriedjan je taj koledar naše braće u Ugarskoj.

Laubnerov židni koledar za godinu 1890. Sadržaje koledarske viesti, brzozajvni cienik, biljegovne pristojbe, pristojbe za pisma a novcima za voznu poštu itd. itd.

Listnica pravnicištva.

Primili smo nadalje od 23. pr. mj. C. T. Krk for. 2. M. Oj. Otočić 250, K. F. Pula za 90 for. 5. D. T. Selca za 90 for. 5. Hrv. S. Selca for. 2.50. I. M. Kastav za 3 br. for. 10. T. I. Opatija za 90 for. 5. G. M. Medulja za 89 for. 2. C. dr. VI. Sisk za 90 for. 3. (Svrljanac odpravlj.) Bratimstvo Volosko za 90 for. 5. P. I. Grižane for. 5. M. M. Mošćenice za 87, 88, 89 for. 6. Hrv. šted. Zagreb za 90 for. 5. S. I. I. Djakovo za 90 for. 5. M. F. Mošćenice za pol 90 for. 10. (Ljepa Vana hvala!) M. L. Dikmo for. 2. Poštni (Čred sv. Matij za 89 for. 4. H. E. Komen za pol 90 for. 2.50. Zora“ Opatija za pol 90 for. 2.50. P. T. Tiesno za pol 89 for. 1. P. A. Trebinjo do 30. julya 1890 for. 2. S. I. Vrgorac for. 2. „Lička Vila“ Gospić za četrt 90 for. 2. Ob za zdruga Senj for. 2. Z. P. Bibir for. 2. Glav. Kastav za oglaš for. 6. I. I. Opatija za 90 for. 5. S. S. Tinjan za 89 for. 2. H. M. Djakovo za 90 for. 5. S. Lj. Sušak za 90 for. 3. (Sliedi).

Objava.

U subotu 11. t. m. otkrili će se spomenik pokoj. učitelju Josipu Vlahu Viciću na groblju sv. Lucije u Kastvu, i očitovati sv. misa za pokojnoga istoga dana o 11 uri.

Otoliko javlja se sudrugovom i prijateljem, molbom, da upisavši prinos za rečeni spomenik, koji nisu poslali, blagovoljno amo dostaviti, a na svoje vrijeme dati se hoće točan račun.

U Kastvu, 5. sječnja 1890.
Za odbor
N. Butković.

Br. 3468.

Oglas natječaja.

U smislu pokrajinskego zdravstvenog zakona od 18. marča 1874 odtvara se ovim natječaj na mjesto obćinskoga liečnika u Pazinu.

Za ovo liečničko mjesto ustanovljena je godinjska plaća od for. 1200 iz obćinske blagajne izplativa u mjesečnim predplatnim obrocih.

Liečnik će biti dužan liečiti bezplatno siromašne bolesnike i voditi obćinsko zdravstveno uređovanje. Za pohade bolestnih siromaka izvan Pazina pak, i za druga osobita obćinska poslanstva nadoknadivat će mu obćina putne (vozne) troškove.

Nadalje će liečniku pripadati i zakonno ustanovljene pristojbe za izvršavanje radnjah, koje mu bude država ili pokrajina povjeravala, n. pr. u slučaju pošasti, sudbenih komisijah i dr.

Službena pogodba bit će sklopljena za tri godine, a zatim će ostajati samo od godine do godine valjana sve dotle, dok se jedna ili druga strana tri zojeseca unapried neodreče.

Prošnje, obložene poveljom (diplomom) sveobćeg liečništva i svjedočbama dokazujućim poznavanje hrvatskog ili slovenskog i talijanskog jezika i Austrijsko državljanstvo, i drugimi možebitnimi dokaznicami, imaju biti podnešene podpisnomu do konca mjeseca jenara 1890.

Glavarstvo obćine Pazin
31. decembra 1889.

Glavar: J. Fabris v. r.

